

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 15-D3-2878

Chișinău

10 04 2018

Parlamentul Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.21 alin. (3) din Legea nr.151 din 30 iulie 2015 cu privire la Agentul guvernamental, se prezintă Raportul Agentului guvernamental pentru anul 2017 cu privire la măsurile întreprinse în vederea executării hotărârilor și a deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 308 din 6 aprilie 2018.

Anexă: 32 file

Prim-ministru

Pavel FILIP

Ex.: I. Aramă
Tel.: (022)-250-438

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. <u>829</u>	
" <u>11</u> " <u>04</u> 20 <u>18</u>	
Ora _____	

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr.308

din 6 aprilie 2018

Chișinău

Pentru aprobarea Raportului Agentului guvernamental cu privire la măsurile întreprinse în vederea executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului în anul 2017

În temeiul articolului 21 alineatul (3) din Legea nr.151 din 30 iulie 2015 cu privire la Agentul guvernamental (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.224-233, art.455), cu modificările și completările ulterioare, Guvernul **HOTĂRĂȘTE:**

Se aprobă și se prezintă Parlamentului pentru informare Raportul Agentului guvernamental cu privire la măsurile întreprinse în vederea executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului în anul 2017.

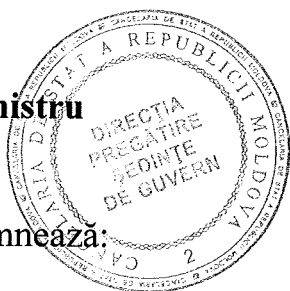
Prim-ministru

PAVEL FILIP

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Victoria Iftodi

ПРАВИТЕЛЬСТВО РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ №308

от 6 апреля 2018 г.
Кишинэу

Об утверждении Доклада Правительственного представителя о мерах, принятых для исполнения постановлений и решений Европейского суда по правам человека за 2017 год

На основании части (3) статьи 21 Закона № 151 от 30 июля 2015 года о Правительственном представителе (Официальный монитор Республики Молдова, 2015 г., № 224-233, ст.455), с последующими изменениями и дополнениями, Правительство ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Утвердить и представить Парламенту для ознакомления Доклад Правительственного представителя о мерах, принятых для исполнения постановлений и решений Европейского суда по правам человека за 2017 год.

Премьер-министр

ПАВЕЛ ФИЛИП

Контрасигнует:

Министр юстиции

Виктория Ифтоди

**MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
AGENT GUVERNAMENTAL**

RAPORTUL

Agentului guvernamental pentru anul 2017

cu privire la măsurile întreprinse în vederea executării
hotărârilor și a deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului

I. CONSIDERAȚII PRELIMINARE

Prezentul Raport este elaborat în temeiul articolului 21 alin. (3) din Legea nr. 151 din 30 iulie 2015 cu privire la Agentul guvernamental și vine să prezinte Guvernului măsurile întreprinse în vederea executării hotărârilor și a deciziilor pronunțate de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului în privința Republicii Moldova, precum și alte aspecte importante pentru executarea hotărârilor sau planificarea acesteia.

Raportul este destinat în primul rând Guvernului Republicii Moldova în calitate de autoritate responsabilă de domeniului de reprezentare a intereselor Republicii Moldova în fața Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare „Curtea Europeană” sau „CtEDO”), în subordinea căruia se află autoritățile administrației publice centrale și locale implicate în procesul executării hotărârilor și a deciziilor CtEDO. În egală măsură, prezentul Raport poate fi util sistemului judecătoresc, procuraturii și organelor de urmărire penală, poliției, precum și altor actori relevanți, eventualele acțiuni sau inacțiuni ale cărora ar fi putut genera încălcări ale prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului (în continuare „Convenție” sau „CEDO”), dar și Parlamentului Republicii Moldova care exercită un control parlamentar asupra executării hotărârilor pronunțate de către Curtea Europeană.

Adoptarea unei hotărâri de către Curtea Europeană prin care se constată cel puțin o încălcare a Convenției sau a unei decizii de radiere a cauzei pe de rol urmare a reglementării amiabile a acesteia implică, în temeiul Articolului 46 din inițierea de către Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei (în continuare „Comitetul de Miniștri” sau „CM”), inițierea unei proceduri de supraveghere a executării hotărârilor și a deciziilor pronunțate. Recomandarea Comitetului de Miniștri CM/Rec(2008)2 (pentru Statele Membre privind mijloacele naționale eficiente pentru executarea rapidă a hotărârilor Curții Europene) impune Guvernul să adopte **măsuri cu caracter individual** de remediere a încălcărilor constatate de CtEDO și să implementeze **măsuri cu caracter general**, menite să prevină încălcări similare pe viitor.

Măsurile cu caracter individual presupun, după caz, fie achitarea compensațiilor sau redeschiderea procedurilor la nivel național și repararea erorilor judiciare, fie executarea unor măsuri și instrucțiuni speciale dispuse de Curtea Europeană în cazuri izolate (eliberarea persoanelor deținute ilegal, restituirea titlurilor de proprietate, reexaminarea cauzelor penale, etc.). Astfel, acestea sunt măsuri necesare în soluționarea unui caz separat.

Măsurile cu caracter general au scopul de a preîntâmpina eventualele încălcări ulterioare ale Convenției și de a înlătura problemele sistemice identificate prin hotărârile Curții Europene. În special, acestea impun adoptarea sau modificarea actelor normative, documentelor de politici, instituirea sau schimbarea de practici, întreprinderea unor măsuri cu caracter instituțional, elaborarea de studii și analize relevante, măsuri de instruire, precum și diseminarea cât mai largă a jurisprudenței Curții Europene.

Cauzele aflate în supravegherea Comitetului de Miniștri se clasifică în grupuri sau se examinează separat. Comitetul de Miniștri clasifică cauzele sub două forme de supraveghere: (i) într-o *procedură avansată*, care implică o atenție deosebită și (ii) într-o *procedură standard*, unde sunt menționate progresele statului, iar statele respondente au o marjă largă de apreciere privind modul de implementare. Comitetul de Miniștri adoptă *rezoluții finale* de încetare a supravegherii dacă acesta consideră că statul respondent și-a executat obligațiile potrivit Articolului 46 din Convenție sau adoptă *decizii preliminare* care conțin recomandări.

Prezentul raport se va referi nemijlocit la măsurile cu caracter general și cele cu caracter individual întreprinse și/sau preconizate pe parcursul anului 2017 pentru asigurarea executării

hotărârilor și a deciziilor CtEDO pronunțate în perioada de referință, precum și celor pronunțate anterior, a căror implementare s-a desfășurat și/sau planificat în perioada de raportare.

II. HOTĂRĂRILE ȘI DECIZIILE CURȚII EUROPENE ÎN PRIVINȚA REPUBLICII MOLDOVA PRONUNȚATE ȘI/SAU INTRATE ÎN VIGOARE ÎN ANUL 2017

În anul 2017, în privința Republicii Moldova, Curtea Europeană a pronunțat **16 hotărâri** și **13 decizii** de radiere a cererilor de pe rol, prezentate după cum urmează, în ordine cronologică.

Nr.	Cauza și nr. cererii	Data adoptării (1) / intrării în vigoare (2)	Descrierea sumară a speței și încălcările constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului
HOTĂRĂRI			
1.	CEREALE FLOR S.A. și ROȘCA (24042/09 și 3159/10)	(1) 14/02/2017 (2) 14/05/2017	<p>În speță, reclamantii s-au plâns în fața Curții Europene de încălcarea drepturilor sale garantate de Articolului 6 § 1 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, ca urmare a casării ilegale de către instanțele naționale a hotărârilor judecătorești emise în favoarea lor. De asemenea, unul dintre reclamanți a invocat încălcarea Articolului 6 § 1 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, urmare a neexecutării hotărârii judecătorești definitive emise în favoarea ei, precum și de proceduri judiciare inechitabile. La 16 septembrie 2011 și 1 octombrie 2013, Guvernul a prezentat declarațiile sale unilaterale, solicitând Curții să radieze de pe rolul său cauzele respective. Reclamanții nu au fost de acord cu condițiile exprimate de Guvern în declarațiile unilaterale.</p> <p>În cauzele respective, Curtea a statuat că procedurile de revizuire desfășurate de către Judecătoria Economică de Circumscripție și de către Curtea de Apel Chișinău au fost incompatibile cu principiul securității raporturilor juridice. Curtea a constatat încălcarea Articolului 6 § 1 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.</p> <p>În temeiul Articolului 41 din Convenție, Curtea a acordat reclamanților sumele de 36568 euro cu titlu de prejudiciu material, 4000 euro cu titlu de prejudiciu moral și 2400 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.</p>
2.	MANOLI (56875/11)	(1) 28/02/2017 (2) 28/05/2017	<p>În fața Curții Europene, reclamantul s-a plâns de faptul că nu a beneficiat de un proces echitabil la nivel național, invocând violarea Articolului 6 § 1 din Convenție. La momentul desfășurării evenimentelor, reclamantul era ofițer de urmărire penală. În decembrie 2006, el împreună cu un alt ofițer de urmărire penală au fost acuzați de aplicarea tratamentului degradant asupra suspecților în cadrul unei rețineri. Pe numele lor a fost pornită urmărirea penală. Judecătoria sectorului Buiucani a constatat că ofițerii în cauză nu au utilizat forța în exces în timpul arestării suspecților și a emis o sentință de achitare. Procurorul a contestat această decizie. Curtea de Apel a condamnat reclamantul la 3 de închisoare cu suspendare. Reclamantul a declarat recurs, afirmând</p>

			<p>că condamnarea sa este contrară Articolului 6 § 1 din Convenție, întrucât în procesul examinării cauzei, instanța de apel nu a audiat repetat suspecții, victimele sau martorii. Curtea Supremă de Justiție a respins recursul înaintat de reclamant.</p> <p>În această cauză, Curtea a constatat violarea Articolului 6 § 1 din Convenție, statuând că condamnarea reclamantului fără audierea lui, a victimelor și a martorilor, după achitarea condamnatului de către instanța de fond a fost contrară garanțiilor unui proces echitabil în sensul Articolului 6 § 1 din Convenție.</p> <p>În temeiul Articolului 41 din Convenție, Curtea a acordat reclamantului sumele de 2000 euro cu titlu de prejudiciu moral și 2807 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.</p>
3.	ȘOLARI (42878/05)	(1) 28/03/2017 (2) 28/06/2017	<p>În speță, reclamantul revendică încălcarea drepturilor sale garantate de prevederile Articolelor 6, 10, 11 și 14 din Convenție. În particular, reclamantul s-a plâns de aplicarea unei amenzi administrative, urmare a participării sale în cadrul unei demonstrații ce a avut loc la 1 mai 2005, care deși a fost autorizată de Primăria mun. Chișinău, desfășurarea acesteia a fost condiționată de stricta desfășurare într-o anumită locație, iar participanții nu au avut voie să poarte niciun simbol al unor partide, organizații sau asociații politice care nu erau înregistrate în Republica Moldova. La 4 mai 2005 poliția a întocmit un proces-verbal pentru nerespectarea prevederilor legale privind organizarea întrunirilor publice. La aceeași dată, Judecătoria Buiucani i-a aplicat reclamantului o amendă de 450 de lei. Ținând cont de faptul că amenda nu a fost achitată, la 14 noiembrie 2005 Judecătoria Buiucani a înlocuit pedeapsa stabilită cu 30 de zile de arest preventiv. Reclamantul a contestat această decizie și a achitat amenda, iar la 7 decembrie 2005 Curtea de Apel Chișinău a dispus eliberarea imediată a acestuia.</p> <p>Curtea a considerat că sancțiunea aplicată reclamantului a fost disproporționată scopului legitim urmărit.</p> <p>Curtea a constatat că autoritățile naționale au depășit limita marjei de apreciere ce li se oferă, iar ingerința nu a fost necesară într-o societate democratică, în sensul Articolului 11 din Convenție.</p> <p>În temeiul Articolului 41 din Convenție, Curtea a acordat reclamantului sumele de 28 euro cu titlu de prejudiciu material, 4000 euro cu titlu de prejudiciu moral și 1500 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.</p>
4.	SAVOTCHKO (33074/04)	(1) 28/03/2017 (2) 28/06/2017	<p>Reclamanta a invocat în fața Curții încălcarea Articolului 8 din Convenție, plângându-se că prin divulgarea de către societatea M. fără acordul ei a apelurilor sale telefonice i-a fost încălcat dreptul său la respectarea vieții private și a corespondenței. De asemenea, reclamanta a invocat încălcarea Articolelor 6 (dreptul la un proces echitabil), 10 (libertatea de expresie) și 13 (dreptul la un recurs intern efectiv) din Convenție.</p> <p>Examinând pretențiile reclamantei formulate în temeiul Articolului 8 din Convenție, Curtea a constatat că divulgarea informațiilor, în prezenta speță, sunt imputate unei companii private al cărui unic acționar este statul. În aceste circumstanțe, Curtea a considerat că acțiunile societății M. impune răspunderea statului părât conform Convenției. La fel, Curtea a mai reținut că divulgarea fără acordul solicitantului a datelor cu</p>

			<p>caracter personal referitoare la serviciile de telefonie fixă furnizate și utilizarea lor împotriva ei, poate aduce atingere dreptului reclamantei la respectarea vieții private și a corespondenței, în contextul prevederilor Articolului 8 al Convenției.</p> <p>În temeiul Articolului 41 din Convenție, Curtea a acordat reclamantei sumele de 3000 euro cu titlu de prejudiciu moral și 2000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.</p>
5.	VASILICIUC (15944/11)	(1) 02/05/2017 (2) 02/08/2017	<p>În speță, reclamanta a invocat încălcarea articolului 5§1 din Convenție, susținând că nu a existat o bănuială rezonabilă precum că ea ar fi comis o infracțiune de contrabandă cu bijuterii, iar mandatul de arest emis de către autoritățile naționale nu s-a bazat pe motive relevante și suficiente. De asemenea, reclamanta a invocat încălcarea Articolului 6§1 din Convenție, susținând că procesul intentat nu a fost unul echitabil, întrucât ea nu a fost citată la ședințele în care instanța a decis aplicarea arestului. La 15 septembrie 2008 reclamanta a fost reținută de colaboratorii vamali ai Aeroportului Chișinău, în moment ce pleca în Grecia, întrucât în bagajul de mână a acesteia au fost depistate bijuterii nedeclarate. Înainte de a pleca din nou în Grecia, reclamanta a obținut permisiunea autorităților de a părăsi țara, semnând un angajament de a se prezenta în fața autorităților de urmărire penală ori de câte ori va fi necesar, oferind autorităților datele sale de contact din Grecia. La 7 octombrie 2008 autoritățile au inițiat urmărirea penală pentru tentativă de contrabandă, iar reclamanta a fost citată la adresa sa din Republica Moldova, pentru a se prezenta în fața autorităților. Necunoscând despre urmărirea penală intentată, reclamanta nu s-a prezentat la organul de urmărire penală. La 19 iunie 2009, Judecătoria Botanica a emis un mandat de arest pentru 15 zile. În iulie 2011, autoritățile naționale au solicitat Interpolului emiterea pe numele reclamantei a unui mandat internațional de arest. Reclamanta a fost arestată în Grecia, urmând a fi extrădată. După 23 de zile de arest ea a fost eliberată, în momentul în care autoritățile din Grecia au respins cererea de extrădare depusă de autoritățile din Republica Moldova.</p> <p>Referitor la capătul de plângere cu privire la lipsa unei bănuialii rezonabile privind comiterea infracțiunii, Curtea a notat că părțile nu au invocat faptul că reclamanta deținea mai multe bijuterii decât erau permise prin lege, și nici că ea n-a completat o declarație vamală în privința acestora. În aceste circumstanțe, Curtea a considerat că a existat o bănuială rezonabilă în privința comiterii unei infracțiuni de către reclamantă și a declarat inadmisibil acest capăt de cerere.</p> <p>Cu referire la Articolul 6 din Convenție, Curtea a considerat acest capăt de cerere ca fiind vădit nefondat, în conformitate cu articolul 35 §§ 3 și 4 din Convenție. Cât privește încălcarea Articolului 5 § 1 din Convenție invocat de reclamantă, Curtea a constatat că detenția acesteia nu poate fi considerată necesară, întrucât reclamanta nu a fost citată la adresa la care locuia <i>de facto</i>, care a oferit-o organelor de urmărire penală anterior plecării sale în Grecia. Mai mult, din materialele cauzei nu se poate demonstra că autoritățile au depus toată diligența de a informa reclamanta cu privire la procesul penal intentat și necesitatea de a se</p>

			<p>prezenta în fața acestora. Curtea a concluzionat că autoritățile au avut o abordare formală în privința citării reclamantei. Curtea a constatat încălcarea Articolului 5 § 1 din Convenție.</p> <p>În temeiul Articolului 41 din Convenție, Curtea a acordat reclamantei sumele de 3000 euro cu titlu de prejudiciu moral și 890 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.</p>
6.	<p>PADUREȚ v. Republica Moldova și Federația Rusă (26626/11)</p>	<p>(1) 09/05/2017 (2) 09/08/2017</p>	<p>În speță, reclamantul transporta mărfuri către o piață agricolă din Dubăsari, activând în calitate de antreprenor în regiunea transnistreană (în continuare „rmn”). Două persoane, care s-au prezentat ca fiind colaboratori vamali ai rmn i-au confiscat camionul și marfa pe care o transporta, din cauza neînregistrării vehiculului de către reclamant. Totodată, autoritatea vamală din rmn i-a aplicat reclamantului o amendă, în schimbul eliberării camionului și mărfii confiscate, pe care acesta a plătit-o. Reclamantul a invocat în fața Curții încălcarea Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, susținând că confiscarea camionului și a mărfurilor și impunerea unei amenzi a constituit o ingerință ilegală în dreptul său de proprietate.</p> <p>Curtea a constatat că Republica Moldova și-a îndeplinit toate obligațiile sale pozitive, atât cu referire la măsurile întreprinse pentru a restabili controlul pe teritoriul transnistrean, cât și în vederea asigurării respectării drepturilor individuale ale reclamantilor, prin intentarea unui proces penal în privința confiscării camionului și mărfurilor reclamantului. Curtea a constatat că nu a existat o încălcare a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție din partea Republicii Moldova. Curtea a constatat o încălcare a acestui Articol de către Federația Rusă.</p> <p>Încasarea sumelor a fost dispusă doar din contul Federației Ruse.</p>
7.	<p>ERIOMENCO v. Republica Moldova și Federația Rusă (42224/11)</p>	<p>(1) 09/05/2017 (2) 09/08/2017</p>	<p>În speță, reclamantul a pretins în fața Curții violarea Articolelor 3, 5, 8 și 15 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție și că statul pârât nu și-a îndeplinit obligațiile ce derivă din Articolul 34 din Convenție. Reclamantul, fiind om de afaceri în regiunea din stânga Nistrului, a fost reținut de ”miliția” locală, fiind acuzat de escrocherie și plasat în arest. În aceeași zi în casa reclamantului au fost efectuate percheziții și ulterior casa a fost pusă sub sechestru. Reclamantul a invocat condiții precare de detenție cu privire comisariatul din Tiraspol, unde a fost deținut, precum și lipsa accesului la asistență medicală. În cauza respectivă Curtea a constatat că nu a existat nicio încălcare a Convenției din partea Republicii Moldova. Curtea a constatat încălcarea Articolelor 3, 5 § 1, 8, 13 și 34 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție de către Federația Rusă.</p> <p>Încasarea sumelor a fost dispusă doar din contul Federației Ruse.</p>
8.	<p>GUMENIUC (48829/06)</p>	<p>(1) 16/05/2017 (2) 16/08/2017</p>	<p>Reclamantul s-a plâns în fața Curții, în temeiul Articolului 5 § 1 din Convenție de încălcarea dreptului său la libertate, deoarece nu a fost informat despre ședința de judecată a instanței de fond, care a decis aplicarea arestului în privința sa. Astfel, reclamantul s-a aflat în imposibilitatea de a se pregăti pentru ședință și de a avea un avocat care să-l reprezinte.</p> <p>Judecătoria Ocnîța a dispus arestul reclamantului pe o perioadă de 30 de zile, pe motiv că nu a achitat o amendă de 60 de lei pentru depășirea limitei de viteză.</p>

			<p>În decizia Judecătorei Ocnîța nu s-a făcut referire la citarea reclamantului, pentru a se prezenta la ședința de judecată. Astfel, ședința a avut loc în lipsa părților. Ulterior, reclamantul a fost arestat, iar după nouă ore, a suferit un atac de cord și a fost dus la spital. La scurt timp după aceasta reclamantul și-a revenit și a fost eliberat.</p> <p>Curtea a acceptat afirmațiile Guvernului, care a susținut că în cauza dată detenția a avut o natură punitivă, și nu a avut scopul de a asigura plata amenzii de către reclamant, astfel căzând sub incidența aplicării articolului 5 § 1 (a) din Convenție. În continuare, Curtea a notat că procedura prin care amenda administrativă aplicată reclamantului a fost înlocuită cu 30 de zile de arest administrativ a fost cel puțin problematică. În primul rând, nu există vreo indicație în materialele dosarului și/sau în textul deciziei Judecătorei Ocnîța, precum că reclamantul a fost cel puțin informat despre proces, nemaivorbind să fie citat la ședință. Prin urmare, acesta nu a avut vreo șansă să se apere în vreun mod. Mai mult, însăși decizia instanței indică faptul că procedura a fost tratată ca o simplă formalitate, fără vreo apreciere a circumstanțelor, însă cu consecințe semnificative pentru reclamant. Nici Curtea de Apel Bălți nu s-a referit la neinformarea și omiterea citării reclamantului, pentru a se prezenta la ședința de judecată.</p> <p>Curtea a constatat că condamnarea reclamantului a încălcat în mod flagrant garanțiile unui proces echitabil, iar detenția ulterioară a fost arbitrară și, prin urmare, ilegală, ceea ce a constituit o încălcare a Articolului 5 § 1 din Convenție.</p> <p>În temeiul Articolului 41 din Convenție, Curtea a acordat reclamantului sumele de 1000 euro cu titlu de prejudiciu moral și 1000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.</p>
9.	GRECU (51099/10)	(1) 30/05/2017 (2) 30/08/2017	<p>În fața Curții, reclamanta s-a plâns de violarea Articolului 3 (interzicerea tratamentului inuman ori degradant) și a Articolului 5§1 din Convenție, invocând că arestul său a fost ilegal și că în timpul acestuia a fost supusă tratamentului inuman și degradant, iar investigațiile cu privire la plângerile sale au fost inefficiente. De asemenea, reclamanta s-a plâns în baza Articolului 5 § 5 (dreptul la reparații/despăgubiri) și a Articolului 13 din Convenție (dreptul la un remediu eficient), precum că nu a avut la dispoziție un remediu eficient la nivel național, în baza căruia să-și apere drepturile lezate. În cadrul procesului civil inițiat de reclamantă la nivel național, instanțele naționale au recunoscut faptul că acestea i-au fost încălcate drepturile protejate de Convenție, ca urmare a arestului ilegal și aplicării tratamentului inuman și degradant în timpul arestului, precum și a lipsei unor investigații eficiente referitoare la plângerea sa. Curtea Supremă de Justiție a acordat reclamantei despăgubiri la nivel național în valoare de 3200 euro. În observațiile sale, Guvernul Republicii Moldova a făcut referire la jurisprudența Curții în cauzele privind condițiile de detenție și a susținut că sumele de bani atribuite de Curte în astfel de cazuri erau comparabile cu suma acordată de Curtea Supremă de Justiție reclamantei în cazul de față și că, prin urmare, reclamanta și-a pierdut statutul de victimă.</p> <p>Curtea a reamintit că încălcarea Articolului 3 din</p>

			<p>Convenție nu poate fi remediată doar prin acordarea unei despăgubiri victimei și că sumele atribuite cu titlu de satisfacție echitabilă în astfel de cauze trebuie să fie proporționale cu prejudiciul suferit de reclamantă. De asemenea, Curtea a notat că suma acordată de Curtea Supremă de Justiție în cauza dată a fost mult mai mică decât sumele acordate de Curte în cauze similare.</p> <p>Curtea a constatat încălcarea Articolelor 3, 5 § 1, 5 § 5 și 13 din Convenție și a acordat reclamantei sumele de 11800 euro cu titlu de prejudiciu moral și 840 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.</p>
10	VARDANEAN v. Republica Moldova și Federația Rusă (22200/10)	(1) 30/05/2017 (2) 30/08/2017	<p>În speță, reclamantii sunt soț și soție și ambii sunt jurnaliști. În perioada când au avut loc evenimentele aceștia locuiau în regiunea transnistreană (în continuare "rmn"). Primul reclamant a fost arestat de serviciile secrete ale rmn, fiind acuzat de trădare și spionaj. În decembrie 2010, acesta a fost condamnat de către "o instanță judecătorească" din rmn și condamnat la 15 ani de închisoare. În fața Curții, primul reclamant a pretins că a fost arestat și deținut ilegal de către autoritățile rmn, care este o formațiune separatistă nerecunoscută, contrar Articolului 5 § 1 din Convenție. De asemenea, reclamantul a susținut că nu a avut parte de o audiere corectă prin care să fie soluționate acuzațiile penale împotriva sa, în conformitate cu Articolul 6 § 1 din Convenție și că, contrar Articolului 5 § 1 din Convenție, autoritățile din rmn nu i-au permis să ia legătura cu avocații care îl reprezentau în fața Curții. Ambii reclamantii s-au plâns că perchezițiile care au fost efectuate la domiciliul lor, precum și restricționarea dreptului celui de-al doilea reclamant de a-l vizita pe primul reclamant au fost contrare Articolului 8 din Convenție.</p> <p>Curtea a notat că principiile generale privind problema competenței în temeiul Articolului 1 din Convenție cu privire la actele și faptele care au loc în regiunea din stânga Nistrului au fost expuse în hotărârile <i>Ilaşcu și alții</i> (§§ 311-319), <i>Catan și alții</i> (§§ 103-107) și, mai recent, în <i>Mozer</i> (§§ 97-98) și a constatat că Republica Moldova nu avea niciun control efectiv asupra regiunii transnistrene și că obligația sa, în temeiul Articolului 1 din Convenție a constat în a asigura tuturor persoanelor din jurisdicția sa drepturile și libertățile definite în Convenție, limitându-se la luarea măsurilor diplomatice, economice, judiciare și de altă natură.</p> <p>De asemenea, Curtea a stabilit că Rusia a exercitat un control efectiv în regiunea transnistreană în perioada în cauză și că, în virtutea sprijinului său militar, economic și politic continuu pe teritoriul respectiv, responsabilitatea acesteia este implicită în ceea ce privește încălcarea drepturilor reclamantilor.</p> <p>Curtea a recunoscut violarea Articolelor 5§1, 6§1 și 8 din Convenție de către Federația Rusă, obligând statul rus să achite reclamantilor despăgubiri în sumă de 37000 euro cu titlu de prejudiciu moral și 4 000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.</p>
11	APCOV v. Republica Moldova și Federația Rusă (13463/07)	(1) 30/05/2017 (2) 30/08/2017	<p>Reclamantul este cetățean moldovean, care locuiește în Tiraspol. În ianuarie 2005 reclamantul a fost arestat și deținut în arest în autoproclamata republică moldovenească nistreană („rmn”), fiind acuzat de comiterea infracțiunii de jaf. Potrivit reclamantului, el s-a aflat în detenție până în iulie 2005, când a fost eliberat pe cauțiune. Ulterior, în august 2006, în temeiul "hotărârii Judecătoriai Tiraspol", el a fost condamnat la</p>

			<p>șapte ani de închisoare, aflându-se în detenție până în aprilie 2012. În fața Curții, reclamantul a susținut că a fost arestat și reținut ilegal, contrar Articolului 5 § 1 din Convenție. El a mai afirmat că, contrar dispozițiilor Articolului 3 din Convenție, în timpul arestului preventiv și în timpul primei perioade de detenție a fost maltratat și infectat cu HIV. De asemenea, s-a plâns că nu i-a fost acordată asistența medicală necesară pentru situația sa și că a fost ținut în condiții inumane de detenție în ambele perioade de detenție. El a mai susținut că nu a avut parte de judecarea cauzei sale într-un mod echitabil în soluționarea acuzațiilor penale împotriva sa așa cum prevede Articolul 6 § 1 din Convenție. De asemenea, reclamantul a afirmat că i-au fost încălcate drepturile sale garantate de Articolele 8 și 34 din Convenție, deoarece nu a putut să aibă întâlniri confidentiale cu mama sa și pentru că administrația penitenciarului a încercat să împiedice depunerea cererii sale la Curte. În cele din urmă, reclamantul s-a plâns că nu a avut nici-un remediu efectiv, așa cum prevede Articolul 13 din Convenție.</p> <p>Atât din materialele cauzei, cât și din declarațiile părților reiese că reclamantul nu a informat niciodată autoritățile R. Moldova despre detenția sa în rmn sau despre procedurile penale în privința sa.</p> <p>Curtea, examinând pretențiile formulate în temeiul Articolelor 3, 5 § 1 și 6 § 1 din Convenție, a constatat că reclamantul, suferind de HIV și având nevoie de un tratament medical adecvat nu a beneficiat de asistență medicală primară. De asemenea, la un moment dat, reclamantul, având nevoie de un tratament stomatologic urgent, care nu i-a fost acordat, a fost nevoit să solicite ajutorul colegilor de celulă pentru a-și îndepărta dinții.</p> <p>Curtea a concluzionat că în circumstanțele prezentei spețe lipsa unei îngrijiri medicale adecvate și a condițiilor de detenție a reclamantului au reprezentat un tratament inuman și degradant în sensul Articolului 3 din Convenție. Curtea a conchis că nu a avut loc o violare a prevederilor Convenției de către Republica Moldova și a stabilit că Republica Moldova nu poartă răspundere pentru încălcarea drepturilor reclamantului în prezenta cauză.</p> <p>Curtea a constatat că Rusia a exercitat un control efectiv asupra rmn în perioada în cauză. În virtutea sprijinului său militar, economic și politic continuu pentru rmn, responsabilitatea Rusiei în cadrul Convenției este implicită în ceea ce privește încălcarea drepturilor reclamantului. Curtea a constatat că Federația Rusă a încălcat dispozițiile Articolelor 3, 5 § 1 și 6 § 1 din Convenție, fiind obligată să achite reclamantului sumele de 40000 euro cu titlu de prejudiciu moral și 000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.</p>
12	SOYMA v. Republica Moldova și Federația Rusă (1203/05)	(1) 30/05/2017 (2) 30/08/2017	<p>În anul 2001, reclamantul a fost arestat pe teritoriul autoproclamatei republici moldovenești nistrene („rmn”), fiind acuzat de comiterea unei infracțiuni. În 2002, printr-o hotărâre judecătorească definitivă pronunțată de „autoritățile rmn” el a fost condamnat la zece ani de închisoare. În fața Curții, reclamantul a pretins încălcarea prevederilor Articolului 5§1 din Convenție, invocând faptul că a fost arestat pe nedrept și că procedurile penale în privința sa au fost inechitabile. De asemenea, el s-a plâns în temeiul</p>

			<p>Articolului 3 din Convenție că în perioada în care s-a aflat în arest preventiv, el a fost supus maltratărilor, pentru a-și recunoaște vina de comiterea unei infracțiuni.</p> <p>Curtea a observat că principiile generale privind problema jurisdicției în temeiul Articolului 1 al Convenției cu privire la faptele apărute în <i>rmn</i> au fost expuse în hotărârile <i>Ilașcu și alții</i>, <i>Catan și alții</i> și, mai recent, în <i>Mozer</i>. Curtea a reiterat cele expuse în hotărârea <i>Mozer</i>, în special faptul că sistemul judiciar al <i>rmn</i> nu era un sistem care să reflecte o tradiție judiciară compatibilă cu Convenția (a se vedea <i>Mozer</i>, §§ 148-49). Din acest motiv, a considerat că "instanțele judecătorești, din <i>rmn</i> și, implicit, orice altă autoritate de pe acest teritoriu, nu puteau ordona arestarea sau detenția „legală” a reclamantului, în sensul Articolului 5§1 din Convenție.</p> <p>Curtea a concluzionat că nu a avut loc o violare a Articolului 5§1 din Convenție de către Republica Moldova. Cu toate acestea, Curtea a stabilit că Rusia a exercitat un control efectiv asupra <i>rmn</i> în perioada în cauză. În virtutea sprijinului său militar, economic și politic continuu pentru <i>rmn</i>, responsabilitatea Rusiei în cadrul Convenției este implicită în ceea ce privește încălcarea drepturilor reclamantului.</p> <p>Curtea a considerat că Federația Rusă a încălcat dispozițiile Articolului 5§1 din Convenție, fiind obligată să achite reclamantului sumele de 20000 euro cu titlu de prejudiciu moral și 1000 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.</p>
13	BRAGA v. Republica Moldova și Federația Rusă (76957/01)	(1) 17/10/2017 (2) 05/03/2018	<p>Reclamantul a fost arestat de „autoritățile <i>rmn</i>”, fiind acuzat de escrocherie și instigare la dare de mită. Ulterior, o "instanță de judecată" din <i>rmn</i> a condamnat reclamantul la cinci ani de închisoare. În ianuarie 2002 acesta a fost eliberat prin amnistiere. În toată această perioadă, reclamantul a fost deținut în penitenciarele din <i>rmn</i>, exceptând perioada cuprinsă între 25 octombrie și 21 noiembrie 2001, când a fost transferat la un spital penitenciar din Republica Moldova.</p> <p>În fața Curții, reclamantul s-a plâns de condițiile inumane de detenție contrare Articolului 3 din Convenție, întrucât a fost nevoit să stea în aceeași celulă cu deținuți bolnavi de tuberculoză. De asemenea, reclamantul a invocat că detenția sa a fost contrară Articolului 5 din Convenție, deoarece a fost dispusă de autoritățile neconstituționale din <i>rmn</i> și, prin urmare, a fost ilegală. În continuare, reclamantul s-a plâns de încălcarea Articolului 34 din Convenție, considerând că autoritățile din Republica Moldova l-au împiedicat să comunice cu avocatul său cu referire la cererea depusă în fața Curții. Cu privire la jurisdicția statelor respondente asupra faptelor ce au loc în regiunea transnistreană, Curtea s-a referit la principiile generale expuse în cauzele <i>Ilașcu și alții</i>, <i>Catan și alții</i>, <i>Mozer</i>, considerând că acestea pot fi aplicate și în prezenta speță. Curtea a concluzionat că reclamantul a fost atât sub jurisdicția Republicii Moldova, cât și a Federației Ruse, cu excepția perioadei cuprinse între 25 octombrie și 21 noiembrie 2001, când reclamantul s-a aflat în mod exclusiv sub jurisdicția Guvernului moldovean. Analizând responsabilitatea Republicii Moldova la acest capitol, Curtea a concluzionat că Guvernul moldovean este responsabil de încălcările invocate de reclamant ce au avut loc după data de 25 octombrie</p>

			<p>2001, întrucât autoritățile nu au prevenit transferul acestuia în rmn și astfel l-au supus din nou unor condiții de detenție incompatibile cu Articolul 3 din Convenție, deși au avut controlul efectiv asupra reclamantului în timpul detenției sale în Republica Moldova. În ce privește capătul de cerere referitor la Articolul 5 § 1 din Convenție, Curtea a constatat încălcarea acestui articol de către Federația Rusă, atunci când reclamantul a fost deținut de către "autoritățile" rmn. Cu referire la perioada cuprinsă între 25 octombrie și 21 noiembrie 2001, Curtea a considerat că a existat o încălcare a acestui Articol din partea Republicii Moldova, stabilind că autoritățile moldovenești au supus reclamantul detenției în baza unei condamnări de către o "instanță" din rmn, iar transferul ulterior pentru a fi deținut în continuare în rmn nu a avut niciun temei legal. Cu referire la plângerea în temeiul Articolului 34 din Convenție, Curtea a considerat că Guvernul Republicii Moldova cunoștea despre faptul depunerii unei cereri la Curte de către reclamant și că i-ar fi creat acestuia dificultăți în comunicarea cu reprezentantul său în fața Curții prin transferul acestuia în rmn, în afara controlului efectiv al autorităților constituționale.</p> <p>În privința Republicii Moldova, Curtea a constatat încălcarea Articolului 3, cu referire la perioada cuprinsă între 21 noiembrie 2001 și 22 ianuarie 2002, a Articolului 5 § 1, cu referire la perioada cuprinsă între 25 octombrie 2001 – 22 ianuarie 2002 și a Articolului 34 al Convenției. Republica Moldova a fost obligată să achite reclamantului sumele de 3000 de euro cu titlu de prejudiciu moral și 1000 de euro cu titlu de costuri și cheltuieli.</p> <p>În privința Federației Ruse, Curtea a constatat încălcarea Articolului 3, exceptând perioada cuprinsă între 25 octombrie și 21 noiembrie 2001 și a Articolului 5 § 1, în afara perioadei cuprinse între 25 octombrie și 21 noiembrie 2001. Astfel, Guvernul Federației Ruse a fost obligat să achite reclamantului sumele de 9000 de euro cu titlu de prejudiciu moral și 2000 de euro cu titlu de costuri și cheltuieli.</p>
14	DRACI v. Republica Moldova și Federația Rusă (5349/02)	(1) 17/10/2017 (2) 05/03/2018	<p>În decembrie 1999, o „instanță de judecată” din rmn a condamnat reclamantul la zece ani de închisoare. În anul 2002 reclamantul a fost eliberat prin amnistiere. La solicitarea reprezentantului reclamantului, autoritățile moldovenești au inițiat o urmărire penală pe faptul răpirii reclamantului de către autoritățile din rmn. În fața Curții, reclamantul s-a plâns de condițiile de detenție inumane și lipsa tratamentului medical corespunzător, care contravin Articolului 3 din Convenție. De asemenea, reclamantul a invocat că detenția sa a fost contrară Articolului 5 din Convenție, deoarece a fost dispusă de autoritățile neconstituționale din rmn și, prin urmare, a fost ilegală. Cu privire la jurisdicția statelor respondente asupra faptelor ce au loc în regiunea transnistreană, Curtea s-a referit la principiile generale expuse în cauzele Ilașcu și alții, <i>Catan și alții</i>, <i>Mozer</i>, considerând că acestea pot fi aplicate și în prezenta speță. Curtea a concluzionat că reclamantul a fost atât sub jurisdicția Republicii Moldova, cât și a Federației Ruse. Cu referire la încălcarea Articolului 3 din Convenție, Curtea a concluzionat că reclamantul a fost supus unor condiții de detenție care au constituit un tratament inuman și degradant.</p>

			<p>Cu referire la încălcarea Articolului 5 din Convenție, Curtea a reiterat concluziile din cauza <i>Mozer</i>, precum că sistemul judiciar din rmn nu reflectă o tradiție juridică compatibilă cu Convenția, și, prin urmare, nicio autoritate din rmn nu ar putea dispune detenția „legală” a reclamantului, în sensul Articolului 5 § 1 al Convenției.</p> <p>Similar cauzei <i>Mozer</i>, Curtea a considerat că Republica Moldova și-a îndeplinit toate obligațiile de a restabili controlul în regiunea transnistreană și de a asigura respectarea drepturilor reclamantului, notând că autoritățile au inițiat urmărirea penală privind pretinsa răpire a reclamantului de către „autoritățile rmn”. Curtea a stabilit că Federația Rusă a exercitat un control efectiv asupra rmn în perioada în care au avut loc evenimentele respective.</p> <p>Curtea a decis că Federația rusă trebuie să achite reclamantului sumele de 22000 euro cu titlu de prejudiciu moral și 60 de euro cu titlu de costuri și cheltuieli.</p>
15	<p>VALENTIN BAȘTOVOI (40614/14)</p>	<p>(1) 28/11/2017 (2) 28/02/2018</p>	<p>În anul 2013 reclamantul a fost plasat în detenție în Penitenciarul nr. 13 din Chișinău. Potrivit reclamantului, acesta fost deținut într-o celulă rece, supraaglomerată, fără ventilație și acces la lumină naturală.</p> <p>În fața Curții, reclamantul s-a plâns de condițiile de detenție și de lipsa tratamentului medical, precum și de lipsa unui remediu efectiv întru realizarea drepturilor sale, invocând violarea Articolului 3 (interdicția tratamentului inuman și degradant) și a Articolul 13 (dreptul la un recurs efectiv), combinat cu Articolul 3 din Convenție.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova a recunoscut situația condițiilor de detenție din penitenciarul respective, dar totodată a susținut că acestea s-au îmbunătățit considerabil, începând cu anul 2011. De asemenea, Guvernul a insistat că reclamantul a fost reținut în condiții ce corespund normelor convenționale. Curtea a constatat că pe durata detenției sale în Penitenciarul nr. 13, reclamantul a fost supus condițiilor de detenție de o severitate care depășește nivelul de suferință inerent detenției și că a avut loc violarea Articolului 3 din Convenție. Cu privire la încălcarea Articolului 13 din Convenție în coroborare cu Articolul 3, Curtea a atenționat că a examinat în mod repetat, dacă există un recurs eficient în Moldova în ceea ce privește alegațiile privind condițiile inadecvate de detenție și a constatat, de fiecare dată, că remediile la care s-a referit Guvernul erau ineficiente pentru persoanele care continuă să fie deținute în condiții incompatibile cu Articolul 3 din Convenție. Prin urmare, Curtea a constatat că a avut loc și violarea Articolului 13 în coroborare cu Articolul 3. În temeiul articolului 41 din Convenție Curtea a acordat reclamantului 8000 euro cu titlu de prejudiciu moral și 650 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.</p>
16	<p>IALAMOV (65324/09)</p>	<p>(1) 12/12/2017 (2) 12/03/2018</p>	<p>În aprilie 2009, reclamantul a fost arestat fiind suspectat de omor. Ulterior, acesta a fost acuzat și pentru câteva episoade de furt. Până în ianuarie 2011 reclamantul a fost ținut în arest preventiv, ulterior fiind achitat pentru infracțiunea de omor, însă condamnat pentru furt, fiindu-i stabilită o pedeapsă cu privațiune de libertate pe un termen de 1 an și 6 luni. În timpul judecării cauzei, durata arestului</p>

			<p>reclamantului a fost prelungită în mod periodic. Una din prelungiri vizează perioada dintre 1 și 30 septembrie 2009. Cu două zile înainte expirării acestei perioade, procurorul a prezentat un demers pentru prelungirea arestului. Reclamantul a contestat acest demers, considerând că acesta încalca normele procesual-penale care stabilesc că procurorul trebuie să înainteze un astfel de demers cu cel puțin cinci zile înainte de expirarea perioadei de arest. Cu toate acestea, cererea procurorului a fost acceptată de instanța de judecată, iar arestul preventiv aplicat reclamantului a fost prelungit cu 25 de zile. La rândul său, Curtea de Apel a respins recursul reclamantului, fără a oferi un răspuns la acest argument.</p> <p>Reclamantul a invocat în fața Curții încălcarea Articolului 5 § 1 din Convenție, motivând că la 29 septembrie 2009 arestul preventiv a fost prelungit în mod ilegal. Deși Guvernul a invocat că termenul-limită de cinci zile prevăzut de Codul de procedură penală nu este obligatoriu, Curtea a considerat că nicio limitare a libertății nu este compatibilă cu Convenția, decât dacă este legală și în conformitate cu dreptul național. Curtea a considerat că argumentul Guvernului nu este susținut de alte prevederi procesual-penale, care prevăd în mod clar că eșecul de a respecta termenul pentru exercitarea unui drept procesual penal presupune pierderea acestui drept și nulitatea actului efectuat peste termen. Mai mult, acesta contravine și Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție adoptată ulterior petrecerii evenimentelor, care prevede că deținutul urmează a fi eliberat la expirarea perioadei sale de detenție, dacă procurorul nu respectă termenul (de cel puțin cinci zile până la expirarea perioadei arestului preventiv) de depunere a demersului pentru prelungirea arestului preventiv.</p> <p>Curtea a concluzionat că acceptarea demersului procurorului de prelungire a arestului preventiv în privința reclamantului a fost contrară dreptului național, iar arestul dispus astfel nu a fost legal, constatând astfel încălcarea Articolului 5§1 din Convenție.</p> <p>În temeiul Articolului 41 din Convenție, Curtea a acordat reclamantului sumele de 4500 euro cu titlu de prejudiciu moral și 1305 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.</p>
DECIZII			
Nr.	Cauza, nr. cererii	Data adoptării (1) / notificării (2)	Descrierea speței și tipul deciziei
1.	SVARCIUC (34374/07)	(1) 13/12/2016 (2) 19/01/2017	<p>Reclamantul s-a plâns, în temeiul Articolului 3 din Convenție cu privire la condițiile precare de detenție în Penitenciarul nr. 13. Plângerile reclamantului au fost comunicate Guvernului, care a depus observațiile sale cu privire la admisibilitate și fond. Observațiile au fost transmise reclamantului, acesta fiind invitat să prezinte propriile sale observații. Niciun răspuns n-a fost primit la scrisoarea Grefei.</p> <p>Având în vedere faptul că reclamantul nu a prezentat comentariile la observațiile Guvernului asupra admisibilității și fondului cauzei, Curtea a decis, în temeiul Articolului 37 § 1 lit. a) din Convenție radierea cauzei de pe rol.</p>

2.	<p>CALDARAȘAN și ALȚII (22894/13, 32502/13, 36584/13, 10501/15)</p>	<p>(1) 10/01/2017 (2) 02/02/2017</p>	<p>Reclamanții s-au plâns de neexecutarea sau de executarea tardivă a deciziilor judecătorești definitive adoptate în favoarea lor și de ineficacitatea remedului național introdus în baza Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.</p> <p>Având în vedere faptul că reclamanții nu au prezentat comentariile la observațiile Guvernului asupra admisibilității și fondului cauzei, Curtea a decis, în temeiul Articolului 37 § 1 lit. a) din Convenție, radierea cauzei de pe rol.</p>
3.	<p>MOCIU (66094/12)</p>	<p>(1) 07/02/2017 (2) 02/03/2017</p>	<p>Reclamantul s-a plâns în fața Curții, în temeiul Articolului 3 din Convenție, în legătură cu condițiile precare de detenție în Inspectoratul de Poliție Comrat și lipsa asistenței medicale corespunzătoare. De asemenea, reclamantul a invocat încălcarea Articolului 5 § 4 din Convenție, susținând că examinarea apelului depus de acesta a durat mai mult de trei săptămâni. Curtea, examinând alegațiile reclamantului în baza Articolului 3 din Convenție a constatat că reclamantul nu a specificat nici perioada în care a fost reținut în Comisariatul de Poliție Comrat, nici condițiile pe care le-a considerat necorespunzătoare, și nici necesitatea îngrijirii medicale urgente. În lipsa acestora, nu s-a demonstrat că tratamentul la care a fost supus a fost inuman și degradant și că acordarea asistenței medicale a fost necorespunzătoare. Curtea a considerat acest capăt de cerere ca fiind vădit nefondat. Examinând capătul de cerere referitor la încălcarea Articolului 5 § 4 din Convenție, Curtea a reiterat că acest articol nu garantează un drept de a contesta deciziile prin care se dispune sau se prelungește arestarea, această prevedere făcând referire la „proceduri”, și nu la „căi de atac”. Curtea a considerat pretenția în cauză ca fiind incompatibilă <i>ratione materiae</i> cu prevederile Convenției și a declarat cererea inadmisibilă radiind-o de pe rol.</p>
4.	<p>PETRO-M S.R.L. și RINAX-TVR S.R.L. (44787/05)</p>	<p>(1) 28/02/2017 (2) 23/03/2017</p>	<p>Invocând Articolele 6 § 1 și 14 din Convenție și Articolul 1 din Protocolul 1 la Convenție, companiile reclamante s-au plâns de aplicarea retroactivă, în privința lor a Legii nr. 1184-XV din 28 iunie 2002 și de practica neuniformă a instanțelor judecătorești naționale în ceea ce privește efectele în timp ale acestei legi. De asemenea, companiile reclamante au susținut că ele au suferit o discriminare în exercitarea drepturilor lor la protecția proprietății, garantate de Articolul 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției, în raport cu justițiabilii care se aflau într-o situație similară și în privința cărora Legea nr. 1184-XV nu a fost aplicată.</p> <p>Cu privire la pretinsa violare a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției, Curtea a notat că aplicarea retroactivă a Legii nr. 1184-XV în cazul companiilor reclamante nu constituie, <i>per se</i>, o violare a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 al Convenției, această dispoziție neinterzicând în sine aplicarea retroactivă a unei legi fiscale. De asemenea, Curtea a precizat că impozitarea la care au fost supuse companiile reclamante în baza Legii nr. 1184-XV nu a prejudiciat „echilibrul just” care trebuie să existe între exigențele interesului general al comunității și imperativele de apărare a drepturilor fundamentale ale persoanei. Curtea a respins acest capăt de cerere ca</p>

			<p>fiind vădit nefondat, în temeiul Articolului 35 §§ 3 a) și 4 din Convenție.</p> <p>Cu privire la pretinsa violare a Articolului 14 din Convenție coroborat cu Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, Curtea a notat faptul că Curtea Supremă de Justiție n-a generat o incertitudine în jurisprudența sa, care ar fi privat companiile reclamante de beneficiul drepturilor prevăzute de lege. Curtea a reiterat că modificarea jurisprudenței relevă de puterea discreționară a instanței judiciare atât la nivel național cât și internațional, jurisprudența nefiind imuabilă, în special în țările de drept scris. Prin urmare, Curtea a respins acest capăt de cerere ca fiind vădit nefondat, în temeiul Articolului 35 §§ 3 a) și 4 din Convenție.</p> <p>Cu privire la pretinsa violare a Articolului 6 din Convenție, Curtea a reiterat faptul că procedurile ce țin de contenciosul fiscal nu se referă la drepturi și obligațiuni cu caracter civil. De asemenea, Curtea a constatat că, în speță, în rezultatul procedurilor la nivel național desfășurate împotriva companiilor reclamante, nicio sancțiune financiară cu finalitate preventivă sau represivă nu le-a fost aplicată. În aceste condiții, Curtea a considerat că partea penală a Articolului 6 din Convenție nu poate fi aplicată în prezenta cauză. Prin urmare, acest capăt de cerere este inadmisibil <i>ratione materiae</i> cu dispozițiile Convenției și urmează să fie respins, în baza Articolului 35 §§ 3 a) și 4 din Convenție. Prin urmare, Curtea a declarat cererea inadmisibilă.</p>
5.	ENACHI (4797/15)	(1) 25/04/2017 (2) 18/05/2017	<p>Reclamanta s-a plâns în fața Curții de încălcarea Articolelor 5 §§ 1 și 3 din Convenție, pe motivul detenției sale ilegale timp de 2 ani și 10 luni în arest preventiv fără existența unei sentințe în cauza sa. Guvernul, reprezentat de Agentul guvernamental, analizând circumstanțele cauzei și jurisprudența Curții Europene în cauze similare care au avut ca obiect plângeri similare (<i>Savca v. Republica Moldova</i>, nr. 17963/08, § 43-53, 15.03.2016) și având în vedere <i>Hotărârea Curții Constituționale nr. 3 din 23.02.2016</i> privind excepția de neconstituționalitate a alineatelor (3), (5), (8) și (9) ale articolului 186 din Codul de procedură penală, a semnat declarația propusă de Curte pentru soluționare amiabilă a cauzei. La 28 februarie și 4 martie 2017 Curtea a recepționat declarațiile de soluționare amiabilă semnate de părți, în schimbul angajamentului Guvernului de a-i achita acesteia suma de 12000 euro cu titlu de prejudiciu material, moral, costuri și cheltuieli, în schimbul retragerii tuturor pretențiilor înaintate față de Republica Moldova, cu referire la faptele ce au condus la apariția acestei cereri. Curtea a decis în unanimitate radierea cauzei de pe rol, potrivit Articolului 39 din Convenție.</p>
6.	ROTARU (2111/13)	(1) 16/05/2017 (2) 15/06/2017	<p>Reclamantul s-a plâns în fața Curții în temeiul Articolului 3 din Convenție, precum că tratamentul medical forțat la care a fost supus în spitalul psihiatric a constituit tratament inuman și degradant, iar spitalizarea sa forțată a fost ilegală și, prin urmare, contrară Articolului 5 din Convenție. Având în vedere faptul că reclamantul nu a prezentat comentariile la observațiile Guvernului asupra admisibilității și fondului cauzei, Curtea a decis, în temeiul Articolului 37 § 1 lit. a) din Convenție radierea cauzei de pe rol.</p>
7.	ROTARI (11448/13)	(1) 27/06/2017 (2) 20/07/2017	<p>Reclamanta s-a plâns în fața Curții în temeiul Articolelor 6 § 1 și 13 din Convenție și Articolului 1 din</p>

			Protocolul nr. 1 la Convenție. Având în vedere faptul că reclamanta nu a prezentat comentariile la observațiile Guvernului asupra admisibilității și fondului cauzei, Curtea a decis, în temeiul Articolului 37 § 1 lit. a) din Convenție radierea cauzei de pe rol.
8.	GUDEMA (16191/07)	(1) 03/10/2017 (2) 26/10/2017	Reclamanta și-a formulat pretențiile sale în fața Curții în temeiul Articolului 10 din Convenție, invocând faptul că i-ar fi fost încălcat dreptul la libertatea de exprimare, fiind învinuită de calomnie. Având în vedere faptul că reclamanta nu a prezentat comentariile la observațiile Guvernului asupra admisibilității și fondului cauzei, Curtea a decis, în temeiul Articolului 37 § 1 lit. a) din Convenție radierea cauzei de pe rol.
9.	VLAS (37057/11)	(1) 03/10/2017 (2) 26/10/2017	Reclamantul s-a plâns în fața Curții în temeiul Articolului 3 din Convenție, invocând investigația ineficientă a cauzei penale în care acesta figura ca victimă a maltratării. Având în vedere faptul că reclamantul nu a prezentat comentariile la observațiile Guvernului asupra admisibilității și fondului cauzei, Curtea a decis, în temeiul Articolului 37 § 1 lit. a) din Convenție radierea cauzei de pe rol.
10.	FUNDAȚIA PENTRU COPII "SPERANȚA" (17891/08)	(1) 17/10/2017 (2) 16/11/2017	Asociația reclamantă s-a plâns în fața Curții de încălcarea Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, invocând că ingerința în dreptul său de proprietate fusese ilegală și disproporționată, iar procesul judiciar fusese inechitabil, încălcându-i-se dreptul garantat de Articolul 6 § 1 din Convenție. Asociația reclamantă și-a motivat pretențiile, invocând faptul că instanța națională nu respectase principiul imparțialității, deoarece judecătorul participase de două ori la examinarea recursului. În plus, aceasta a menționat că hotărârea judecătorească nu a fost motivată. Curtea a menționat că într-adevăr același judecător participase la examinarea a două recursuri, dar a subliniat că reclamantul nu înaintase obiecții referitor la această problemă. Cu referire la fondul cauzei, Curtea a notat că interpretarea și aplicarea legilor naționale este în competența instanțelor naționale (<i>Garcia Ruiz v. Spain. (GC) nr. 30544/96, § 28 ECHR 1999-1</i>). În acest caz, nu se poate afirma că hotărârile naționale au fost vădit nefondate sau nejustificate, astfel încât să fie încălcate prevederile Articolului 6 § 1 din Convenție. Curtea a constatat că plângerea, în temeiul Articolului 6 § 1 din Convenție este vădit nefondat și o respinge în temeiul Articolului 35 §§ 3 și 4 din Convenție, declarând-o inadmisibilă. Având în vedere constatarea sa cu privire la Articolul 6 din Convenție, Curtea nu a considerat necesar să examineze plângerea în temeiul Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.
11.	CORNEI (11735/09)	(1) 21/11/2017 (2) 14/12/2017	Fără a invoca vreo dispoziție a Convenției, reclamanta s-a plâns în fața Curții de faptul că deciziile instanțelor naționale fuseseră arbitrare. În plus, ea s-a plâns în temeiul Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție de faptul că nu a putut să-și recupereze proprietatea din cauza unor decizii arbitrare și contrare legislației naționale. Examinând materialele cauzei, Curtea nu a distins vreun element arbitrar în deciziile instanțelor naționale. Ingerința în dreptul de proprietate al reclamantei a avut loc în conformitate cu legislația națională, a urmărit un scop legitim și a constituit un echilibru just în examinarea intereselor concurente ale părților.

			Curtea a concluzionat că plângerile reclamantei în temeiul Articolului 6 § 1 și al Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție sunt vădit nefondate și a respins cererea reclamantei ca vădit nefondata în temeiul Articolului 35 §§ 3 și 4 din Convenție.
12.	LISNIC NICOLAE & Co (48747/09)	(1) 21/11/2017 (2) 14/12/2017	<p>În fața Curții, compania reclamantă s-a plâns, în temeiul Articolul 1 Protocolul nr. 1 la Convenție de încălcarea dreptului la respectarea bunurilor sale. În anul 2003 compania reclamantă a închiriat un spațiu comercial deținut de autoritățile publice locale, iar ulterior a încheiat un contract cu Departamentul Privatizării pentru privatizarea spațiului comercial respectiv. În anul 2006 o societate privată, P., a inițiat o procedură de anulare a contractelor de locațiune și de privatizare din 2003 pe motiv că din 2001 aceasta ar fi deținut dreptul de proprietate asupra respectivului spațiu comercial și că autoritățile administrației publice locale și Departamentul Privatizării nu aveau dreptul de a dispune de acesta. Procedurile judiciare în fața instanțelor naționale s-au încheiat cu o hotărâre a Curții Supreme de Justiție în favoarea societății P.</p> <p>În observațiile sale la Curte, Guvernul a susținut în special că societatea reclamantă a vândut proprietatea în litigiu după începerea procedurii cu societatea P. Mai târziu, în cursul procedurii, bunul litigios a fost vândut din nou de către noul proprietar unei altei persoane. Prin urmare, ulterior procedurile au continuat între societatea P. și noii proprietari ai bunului în litigiu. Guvernul a susținut că de fapt compania reclamantă nu a fost victima unei presupuse încălcări a Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Reprezentantul companiei reclamante a recunoscut existența tranzacțiilor menționate de Guvern și a declarat că el nu fusese informat cu privire la acestea. Alte explicații cu privire la motivele omisiunii nu au fost prezentate.</p> <p>Curtea a constatat că comportamentul companiei reclamante a fost contrar scopului dreptului de a depune o cerere individuală în condițiile Articolului 34 din Convenție. Cererea companiei reclamante a fost respinsă ca fiind abuzivă, în conformitate cu Articolul 35 §§ 3 și 4 din Convenție.</p>
13.	CHIMIRCIUC (56580/09)	(1) 19/12/2017 (2) 18/01/2018	<p>Reclamanta s-a plâns în fața Curții în temeiul Articolului 6 § 1 din Convenție, însă nu a dat curs solicitărilor Curții de a prezenta observații în favoarea susținerii poziției sale din cerere.</p> <p>În aceste circumstanțe, Curtea a concluzionat că reclamanta nu mai dorea să-și mențină cererea în fața sa, și în conformitate cu Articolul 37 § 1 din Convenție, a decis să radieze cererea de pe rol.</p>

În privința Republicii Moldova, pe parcursul anului 2017 Curtea Europeană a pronunțat 16 hotărâri, dintre care în 10 hotărâri a fost constatată cel puțin o violare a Convenției de către Republica Moldova. De asemenea, trebuie menționat faptul că în șase hotărâri (*Pădureț, Eriomenco, Apcov, Soyma, Vardanean, Draci*), în privința Republicii Moldova nu a fost constatată nicio violare a Convenției. În aceste cauze, Curtea a recunoscut încălcarea Convenției de către Federația Rusă care continuă să exercite un control efectiv asupra teritoriului din stânga Nistrului.

Analiza hotărârilor Curții Europene pronunțate în cauzele împotriva Republicii Moldova în anul 2017 relevă încălcarea următoarelor articole din Convenție:

- Articolul 3 – condiții inumane, tratament inuman și degradant în timpul detenției (cauzele *Braga, Valentin Baștovoi, Grecu*);
- Articolul 5 – dreptul la libertate și la siguranță (cauzele *Vasiliciuc, Gumeniuc, Braga, Ialamov, Grecu*);
- Articolul 6 – dreptul la un proces echitabil (*Cereale Flor S.A. și Roșca, Manoli*);
- Articolul 8 – dreptul la respectarea vieții private și de familie (*Savotchko*);
- Articolul 11 – libertatea de întrunire și asociere (*Șolari*);
- Articolul 13 – dreptul la un remediu efectiv (*Valentin Baștovoi*);
- Articolul 1 din Protocolul nr. 1 – protecția proprietății (*Cereale Flor S.A. și Roșca*);
- Articolul 34 – dreptul la o cerere individuală (*Braga*).

Printre cele mai importante hotărâri, din punct de vedere juridic, pronunțate în anul 2017 se numără cauzele *Șolari, Braga și Ialamov*. Cauza *Șolari* se referă la sancționarea contravențională a reclamantului pentru manifestarea în alt loc decât cel autorizat și, din cauza neachitării amenzii, la arestarea administrativă ulterioară a acestuia. Cauza *Braga* se referă la detenția reclamantului de către autoritățile Republicii Moldova în baza unei „condamnări” pronunțate de către „autoritățile rmn” și transferarea ulterioară a reclamantului în regiunea transnistreană. Cauza *Ialamov* se referă la arestarea reclamantului urmare a admiterii de către judecător a demersului de arestare depus cu depășirea termenului procedural prevăzut de lege.

III. ANALIZA ÎNCĂLCĂRILOR CONSTATATE DE CURTEA EUROPEANĂ: TENDINȚE, MĂSURI ÎNTREPRINSE ȘI/SAU PRECONIZATE

Având în vedere termenul de intrare în vigoare a hotărârilor Curții Europene în condițiile Articolului 44 § 2 din Convenție (3 luni de la data pronunțării), prezentul Raport se va referi la executarea măsurilor cu caracter general și individual care vizează hotărârile și deciziile pronunțate și intrate în vigoare în perioada de raportare (pronunțate din octombrie 2016 până în octombrie 2017).

A. Analiza violărilor constatate și tendințe în jurisprudența Curții Europene

1. **Încălcări ale Articolelor 3 și 13 din Convenție privind condițiile precare de detenție și lipsa unui recurs efectiv în acest sens.**

(cauzele *Braga, Valentin Baștovoi, Grecu*)

Condițiile precare de detenție din penitenciare continuă să se afle în atenția permanentă a instrumentelor internaționale de monitorizare a drepturilor omului. Trebuie menționat faptul că o treime din condamnările Republicii Moldova la Curtea Europeană vizează Articolul 3 din Convenție, inclusiv pentru condițiile necorespunzătoare de detenție, în special în penitenciarele de tip izolator.

La 15 septembrie 2015 Curtea Europeană a pronunțat hotărârea *Shishanov v. Republica Moldova*, care constituie prima hotărâre quasi-pilot împotriva Republicii Moldova în care Curtea a constatat existența unor probleme sistemice și obligarea, în temeiul Articolului 46 din Convenție, de a institui la nivel național remedii preventive și compensatorii adecvate pentru condiții inadecvate de detenție.

În vederea realizării obligațiilor pozitive ale statului de ordin general, ce rezultă din hotărârea *Shishanov*, la 20 iulie 2017 Parlamentul Republicii a adoptat Legea nr. 163 pentru modificarea și

completarea unor acte legislative, care prevede modificări legislative ale Codului penal și ale Codului de procedura penală în vederea umanizării politicii penale, precum și instituirea posibilității de acordare a compensațiilor persoanelor deținute în condiții rele de detenție și posibilitatea eliberării înainte de termen a deținuților.

De asemenea, trebuie menționat faptul că în scopul creării condițiilor de detenție corespunzătoare, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei a acordat Guvernului Republicii Moldova un împrumut în valoare de 39 milioane de euro pentru realizarea Proiectului de construcție a Penitenciarului din Chișinău cu statut de izolator de urmărire penală, care va substitui Penitenciarul nr.13. În acest sens, a fost prevăzut și un grant oferit pentru finanțarea necesităților de asistență tehnică în valoare de 1 milion de euro. Contribuția Republicii Moldova în acest sens este de 4,5 milioane de euro. Astfel, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 173 din 12 martie 2014 cu privire la Unitatea de implementare a Proiectului de construcție a penitenciarului din Chișinău, la 2 martie 2017 a fost instituită Unitatea de implementare a Proiectului de construcție a penitenciarului din Chișinău cu un personal în număr de 9 unități, 7 din care vor fi finanțate din bugetul de stat și/sau din donații și 2 din contul grantului oferit conform Acordului-cadru de împrumut dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei pentru realizarea Proiectului de construcție a penitenciarului din Chișinău. Obiectivul de bază fiind construcția unui Centru penitenciar în municipiul Chișinău pentru 1536 deținuți cu statut de preveniți, care va înlocui actualul Penitenciar nr. 13. Viitorul penitenciar va asigura respectarea Regulamentului European pentru Penitenciare și recomandările instituțiilor internaționale.

Totodată, trebuie enunțat faptul că în vederea realizării obligațiilor pozitive ale statului de ordin general a fost elaborat proiectul Planului de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022, unul din scopurile cărora constituie asigurarea respectării și a promovării drepturilor omului în Republica Moldova. Prezentul document de politici își propune, *inter alia*, acțiuni concrete menite să contribuie la remedierea deficiențelor și la asigurarea protecției efective împotriva relelor tratamente în locurile de detenție prin consolidarea capacității și asigurarea funcționalității Consiliului pentru prevenirea torturii, la îmbunătățirea procedurii de reclamare a încălcării drepturilor omului în detenție și sporirea nivelului de cunoaștere a drepturilor și obligațiilor în rândul deținuților, la îmbunătățirea mecanismului de investigare a plângerilor privind abuzurile ce au loc în instituțiile de detenție, la prevenirea și protecția împotriva discriminării deținuților ce fac parte din grupurilor vulnerabile, la îmbunătățirea serviciilor medicale pentru persoanele private de libertate, precum și la îmbunătățirea condițiilor de detenție per ansamblu.

2. Încălțări ale Articolului 5 § 1 din Convenție

(cauzele *Vasiliciuc, Gumeniuc, Braga, Ialamov, Grecu*)

O problemă esențială și frecventă în jurisprudența CtEDO contra Republicii Moldova o constituie aplicarea nejustificată a arestului preventiv și prelungirea nemotivată (iar pe alocuri nejustificată) a detenției preventive, precum și acordarea compensațiilor insuficiente în această privință.

Pentru contracararea acestui fenomen a fost necesară operarea unor modificări legislative întru consolidarea capacitățile naționale de implementare a standardelor Convenției în vederea fortificării mecanismelor de protecție a drepturilor și libertăților persoanelor care contactează cu justiția penală și mai ales a dreptului la libertate în cadrul procesului penal.

Astfel, în scopul uniformizării prevederilor din Codul de procedură penală cu constatările din Hotărârea nr. 3 a Curții Constituționale din 23 februarie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a alineatelor (3), (5), (8) și (9) din articolul 186 din Codul de procedură penală (termenul arestului preventiv), la 26 mai 2016 Parlamentul Republicii Moldova a operat modificări legislative în articolul 186 din Codul de procedură penală, care actualmente prevede că arestul

preventiv poate fi aplicat pentru o durată totală de cel mult 12 luni, ce include atât etapa urmăririi penale, cât și etapa judiciară, până la emiterea încheierii judecătorești prin care persoana este eliberată din arest sau momentul pronunțării sentinței de către instanța de fond. Dispozițiile legislative anterioare permițând extinderea termenului de reținere mai mult de 12 luni pentru cazuri excepționale au fost excluse.

De asemenea, articolele 195, 308, 311 și 312 din Codul de procedură penală au suferit modificări legislative. Aceste amendamente se referă la înlocuirea, revocarea sau încetarea de drept a măsurii preventive, examinarea demersurilor privind aplicarea față de învinuit a arestării preventive, arestării la domiciliu sau prelungirea duratei arestării învinuitului, recursul împotriva încheierii judecătorului de instrucție privind aplicarea sau neaplicarea arestării, privind prelungirea sau refuzul de a prelungi durata ei sau privind liberarea provizorie sau refuzul liberării provizorii, precum și controlul judiciar al legalității încheierii privind măsurile preventive aplicate și prelungirea duratei lor.

La fel, trebuie menționat faptul că la 5 iulie 2017 a fost aprobat *Ghidul Procurorului privind aplicarea arestului* în care sunt descrise mijloacele de evaluare a diferitelor componente juridice privind detenția în arest preventiv, făcând referire la constatările Curții Europene în cauze legate de această problemă împotriva Republicii Moldova, dar și a altor state. De asemenea, Ghidul face referință la modul de apreciere a necesității de a aplica arestul preventiv în cazul unui risc iminent din partea învinuitului de a părăsi țara sau să se sustragă de la autoritățile de urmărire penală, descriind și analizând astfel factorii care trebuie luați în considerare atunci când se solicită aplicarea detenției în arest preventiv.

3. Încălări ale Articolului 6 § 1 din Convenție

(cauza *Cereale-Flor S.A. și Roșca*)

Problema referitoare la casarea arbitrară prin revizuire a unei hotărâri judecătorești irevocabile continuă să fie constatată în mod frecvent de către Curtea Europeană în hotărârile sale în privința Republicii Moldova (până în prezent în privința Republicii Moldova, Curtea Europeană a constatat probleme similare în 18 hotărâri CtEDO).

În vederea încetării acestei practici lipsită de transparență, Institutul Național al Justiției organizează activități de formare continuă a judecătorilor cu privire la aplicarea jurisprudenței CtEDO în ordinea juridică internă. În cadrul activităților de formare sunt abordate subiecte care vizează interpretarea și aplicarea Articolului 6 din Convenție, în timp ce standardele garantării dreptului de acces la justiție, inclusiv principiile securității raporturilor juridice, constituie o prioritate în acest sens.

În acest context, Consiliul Europei a realizat în parteneriat cu Institutul Național al Justiției un curs de instruire la distanță pentru judecători și procurori cu genericul „*Introducere în Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Curtea Europeană pentru Drepturile Omului*” în care a fost abordată și tematica securității raporturilor juridice și standardele impuse de Articolul 6 din Convenție.

În plus, trebuie menționat faptul că de fiecare dată când Curtea Europeană constată încălcări ale Convenției în acest sens, Agentul guvernamental sesizează Consiliul Superior al Magistraturii și Curtea Supremă de Justiție despre încălcările constatate pentru a fi diseminate tuturor judecătorilor, în vederea emiterii unor hotărâri explicative și întreprinderea altor măsuri care ar veni să contribuie la executarea hotărârilor CtEDO și evitarea unor încălcări similare.

Cu toate acestea, în perioada lunilor octombrie și noiembrie 2017, Agentul guvernamental a avut trei întreveneri cu judecătoria Curții Supreme de Justiție și ai Curții de Apel Chișinău pentru a-i informa adițional despre persistența acestui tip de cereri comunicate de către Curtea Europeană a

Drepturilor Omului, dar și cu scopul de a puncta o dată în plus garanțiile oferite de legislația națională în ceea ce privește securitatea raporturilor juridice, *id est* caracterul necondiționat al unei hotărâri judecătorești irevocabile.

4. Alte violări ale Convenției

În hotărârile *Otgon* (acordarea compensațiilor insuficiente pentru contaminarea apei potabile cu deșeuri de canalizare, care a dus la spitalizarea reclamantei) și *Savotchko* (divulgarea neautorizată către un terț a datelor cu caracter personal ale reclamantei de către o companie privată, a cărei unic acționar este statul), Curtea Europeană a constatat încălcarea Articolului 8 din Convenție (dreptul la respectarea vieții private și de familie). Referitor la aceste cauze, în anul 2017 au fost prezentate rapoarte de acțiuni către Comitetul de Miniștri. În cauza *Otgon*, urmare a prezentării raportului de acțiuni, având în vedere măsurile întreprinse și faptul că acesta a fost un caz izolat, Comitetul de Miniștri a încetat supravegherea acesteia.

În hotărârea *Șolari*, Curtea Europeană a constatat încălcarea Articolului 11 din Convenție (libertatea de întrunire și asociere). Prezenta hotărâre reprezintă o cauză clonă a grupului *Hyde Park și Alții v. Republica Moldova* și a cauzei *Partidul Popular Creștin Democrat v. Republica Moldova*. Pe marginea acestui grup, Comitetului de Miniștri i-a fost prezentat un raport de acțiuni ce include și măsurile întreprinse în cauza *Șolari*, urmare a căruia CM a încetat supravegherea acestor cauze.

Hotărârea *Braga v. Republica Moldova și Rusia* se referă la detenția reclamantului în Republica Moldova în baza unei "condamnări" pronunțate de către "autoritățile transnistrene", iar ulterior transferarea reclamantului din jurisdicția Republicii Moldova în jurisdicția rmn. În prezenta hotărâre, Curtea Europeană a constatat încălcarea Articolelor 3 și 5 § 1 din Convenție de către Republica Moldova și Federația Rusă și a Articolului 34 doar de către Republica Moldova.

În acest context, trebuie enunțat *Planul de Acțiuni în Domeniul Drepturilor Omului pentru anii 2018-2022*. Prezenta document de politici conține un subcapitol separat pentru regiunea transnistreană, fiind axat pe acțiuni ce rezultă din recomandările primite de către autoritățile statului în cadrul evaluării periodice universale în domeniul prevenirii și al combaterii torturii și a tratamentelor inumane, referitor la asigurarea drepturilor la educație în regiune, la documentarea populației, precum și la implementarea unor acțiuni de promovare și apărare a drepturilor omului în regiunea transnistreană.

Referitor la încălcarea prevederilor Convenției în partea ce ține de acordarea la nivel național a compensațiilor insuficiente pentru violarea Articolelor 3 și 5 din Convenție (cauza *Greco*), trebuie menționat faptul că în vederea instituirii unei practici judiciare uniforme privind acordarea despăgubirilor, Curtea Supremă de Justiție, în colaborare cu Agentul guvernamental, a elaborat Recomandarea nr. 6 din 1 noiembrie 2012 privind satisfacția echitabilă. Această recomandare se referă și la particularitățile examinării pretențiilor privind acordarea despăgubirilor și criteriile de stabilire a mărimilor sumelor acordate.

B. Măsuri întreprinse și/sau preconizate

1.1. Măsuri cu caracter individual

Achitarea satisfacției echitabile

În anul 2017 nu au fost constatate întârzieri la plata sumelor cu titlu de satisfacție echitabilă. În aceeași ordine de idei, Ministerul Finanțelor a fost notificat de către Agentul guvernamental în legătură cu necesitatea executării (și, implicit, a achitării satisfacției echitabile acordate de Curtea Europeană) a **8 hotărâri și a unei decizii**, inclusiv hotărârea în cauza *Otgon*, pronunțată în anul 2016, cu scadența plății în anul 2017.

Nr.	Cauza (nr. cererii)	Suma totală a satisfacției echitabile, în euro	Suma totală a satisfacției echitabile, în lei	Data achitării satisfacției echitabile
1.	OTGON (22743/07)	4000	83951,20	06/03/2017
2.	CEREALE FLOR S.A. & ROSCA (24042/09 și 3159/10)	21300 21668	433998,15 441496,33	12/05/2017
3.	MANOLI (56875/11)	4807	102669,83	02/08/2017
4.	ȘOLARI (42878/05)	5560	115666,57	28/09/2017
5.	SAVOTCHKO (33074/04)	5000	103495,50	28/09/2017
6.	VASILICIUC (15944/11)	3890	78609,90	01/11/2017
7.	GUMENIUC (48829/06)	2000	404116,40	01/11/2017
8.	GRECU (51099/10)	11840	255431,65	01/11/2017
9.	ENACHI (4797/15)	12000	256300,80	02/08/2017
TOTAL 2017		92065	2275736,33	

Referitor la suma totală a satisfacției echitabile acordate, se atestă o micșorare considerabilă în ultimii ani. Astfel, în anul 2017 Ministerul Finanțelor a achitat o sumă totală de **2275736,33 lei**, comparativ cu suma de **4692033,74 lei** achitată în anul 2016 și **6724722,50 lei** achitată în anul 2015.

2. Măsuri cu caracter general

2.1. Traducerea și diseminarea hotărârilor și a deciziilor CtEDO

Unul din aspectele importante ale executării hotărârilor și a deciziilor CtEDO îl constituie traducerea și diseminarea acestora. În toate cauzele enunțate *supra* au fost întocmite scrisori de notificare către autorități despre constatările Curții Europene și a fost solicitată prezentarea unei informații relevante despre executarea hotărârilor și deciziilor în cauză, în particular măsurile întreprinse în vederea neadmiterii unor încălcări similare pe viitor.

În anul 2017, Agentul guvernamental a procesat toate hotărârile și deciziile Curții Europene în privința Republicii Moldova adoptate în anul de referință, traducându-le din limbile engleză sau franceză în limba română, cu publicarea ulterioară a acestora pe portalul Agentului guvernamental. De asemenea, Agentul guvernamental a continuat transmiterea spre publicare a traducerilor în baza de date electronică a hotărârilor/deciziilor Curții Europene (HUDOC), accesibilă on-line.

2.2. Activități de instruire

În perioada de raportare a fost acordată o atenție sporită formării inițiale și continue a candidaților la funcțiile de judecător și procuror, de perfecționare profesională a judecătorilor și a procurorilor în funcție, precum și a altor grupuri de persoane care contribuie la înfăptuirea justiției

și care sunt implicați în executarea hotărârilor și a deciziilor CtEDO. Formarea continuă se realizează ținându-se cont de necesitatea specializării audiențelor, de dinamica procesului legislativ și constă, în principal, în cunoașterea aprofundată a legislației naționale, a documentelor europene și internaționale la care Republica Moldova este parte, a jurisprudenței instanțelor judecătorești și a Curții Constituționale, a jurisprudenței Curții Europene și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, a dreptului comparat, a normelor deontologice vizând profesia practică.

La elaborarea planurilor de studii este consultată opinia Agentului guvernamental, care propune, după caz, tematica seminarelor planificate pentru anul curent, având în vedere jurisprudența CtEDO și încălcările constatate precum și deficiențele apărute în procesul de executare a hotărârilor Curții Europene.

Pe parcursul anului 2017 Institutul Național de Justiție a organizat diverse seminare, conferințe, ateliere, în vederea formării profesionale continue a judecătorilor, a procurorilor și a altor categorii de specialiști vizaji.

De asemenea, la 13 decembrie 2017 în cadrul Proiectului Consiliului Europei "Susținerea reformei justiției penale în Republica Moldova" a fost organizată o întrevvedere de lucru a Oficiului Agentului guvernamental cu experți din cadrul Departamentului de executare a hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului, unde au fost invitați grupurile-țintă a justiției penale din Republica Moldova. În cadrul evenimentului au fost discutate măsurile practice și provocările cu privire la executarea efectivă a hotărârilor CtEDO în privința Republicii Moldova, iar experții din partea Consiliului Europei au venit cu recomandări ce vor fi puse în aplicare de către Agentul guvernamental în activitatea sa.

În perioada lunilor octombrie – decembrie 2017, Agentul guvernamental a avut întâlniri de lucru cu judecătoria Curții Supreme de Justiție, ai Curții de Apel Chișinău, ai Judecătoriei Chișinău, dar și cu conducerea Procuraturii Generale a Republicii Moldova. Tematica acestor întâlniri s-a referit în special la jurisprudența Curții Europene și la măsurile cu caracter general ce urmează să fie propuse de Agentul guvernamental, implementarea cărora va tinde să garanteze respectarea necondiționată a prevederilor Convenției de către instanțele de judecată, precum și aplicarea directă a acesteia în examinarea cauzelor de către judecători. Agentul guvernamental a atras atenția magistraților cu privire la aplicarea uniformă a jurisprudenței emise de către Curtea Europeană și, în special, la acordarea despăgubirilor în quantumuri comparabile cu hotărârile acesteia în temeiul Articolului 41 din Convenție.

În cadrul întrunirii de la Procuratura Generală, Agentul guvernamental a reiterat poziția Curții Europene în domeniul aplicării instituției arestului preventiv și a insistat asupra motivării demersurilor de aplicare și prelungire a arestului preventiv, precum și justificarea înaintării acestora, venind concomitent cu propunerea reevaluării abordării cantitative de aplicare a măsurilor preventive cu caracter privativ de libertate.

Planuri și rapoarte de acțiuni prezentate Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei

Potrivit Articolului 46 din Convenție, în cadrul exercitării supravegherii executării unei hotărâri sau a unei decizii, planul și raportul de acțiuni reprezintă una din principalele modalități de comunicare a Comitetului de Miniștri cu guvernele statelor respondente. Elaborarea unui plan sau a unui raport de acțiuni este o etapă procedurală obligatorie ce intră în competența Agentului guvernamental.

În perioada de raportare au fost elaborate și prezentate Comitetului de Miniștri **22 rapoarte de acțiuni** privind executarea hotărârilor CtEDO referitor la grupuri de cauze sau cauze separate pronunțate împotriva Republicii Moldova, după cum urmează:

- 1) Grupul de cauze Eremia
- 2) Grupul de cauze Hyde Park
- 3) Grupul Ciorap, Becciev, Paladi
- 4) Grupul Luntre
- 5) Grupul Corsacov
- 6) Grupul Șarban
- 7) Bordeianu și Tocarenco
- 8) Timuș și Țaruș
- 9) Grupul Sandu
- 10) G.B. și R.B. și Otgon
- 11) Radu
- 12) Zyaunys
- 13) Bujnița și Beșliu
- 14) Karalar
- 15) Savca
- 16) Genderdoc-M
- 17) Stîngaci
- 18) Igor Pascari
- 19) Conev
- 20) Ceachir
- 21) Grupul Lazu, Dan și Manoli
- 22) Arcadie Fusu

A fost inițiată elaborarea a **5 rapoarte de acțiuni** cauzele: *Cereale Flor S.A. și Roșca v. Republica Moldova*, *Savotchko v. Republica Moldova*, *Promo-Lex v. Republica Moldova*, *Lebedinski v. Republica Moldova* și *Dacia v. Republica Moldova*.

La 26 ianuarie 2017 Departamentul de Executare al Consiliului Europei, în cooperare cu Curtea Europeană a lansat platforma HUDOC-EXEC – un nou motor de căutare care urmărește scopul de a îmbunătăți evidența și transparența procesului de executare a hotărârilor pronunțate de Curte. Acesta oferă informații relevante atât cu privire la cauzele aflate sub supravegherea Comitetului de Miniștri, precum și la cauzele în privința cărora procedura de supraveghere a fost încetată, dar și la deciziile și rezoluțiile Comitetului de Miniștri, rapoartele de acțiuni și planurile de acțiuni ce vizează executarea hotărârilor Curții prezentate de statele membre, etc. Baza HUDOC-EXEC poate fi accesată la următorul link: <http://hudoc.exec.coe.int>.

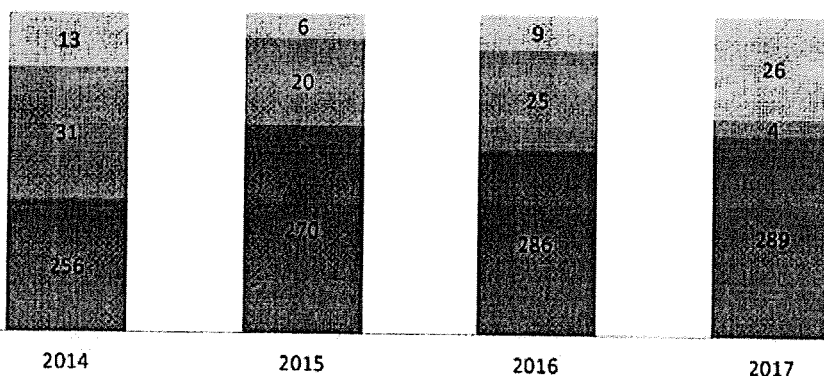
Toate planurile și rapoartele de acțiuni menționate *supra* au fost publicate în baza de date HUDOC EXEC, unde pot fi consultate.

Încetarea supravegherii cauzelor de către Comitetul de Miniștri

Pe parcursul anului 2017, urmare a prezentării de către Agentul guvernamental a rapoartelor de acțiuni despre măsurile întreprinse de către autoritățile naționale, Comitetul de Miniștri a încetat supravegherea a **26 cauze** prin rezoluții finale, ceea ce constituie o creștere esențială a numărului acestora.

**Statistica cauzelor CtEDO versus Republica Moldova pendinte la
Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei pentru supravegherea
executării**

■ Nr. Total de cauze pendinte   ■ Cauze noi parvenite la executare   ■ Cauze executate

***Bujnița și Beșliu* (nr. 36492/02 și 28178/10)**

Reclamanții s-au plâns cu privire la încălcarea dreptului la un proces echitabil urmare a casării unei hotărâri judecătorești definitive în favoarea acuzatului la inițiativa Procuraturii Generale (Articolul 6 § 1 din Convenție).

Măsuri individuale: Satisfacția echitabilă a fost achitată. În cauza *Bujnița* reclamantul a fost achitat, iar procedurile redeschise. În cauza *Beșliu* au fost încetate procedurile.

Măsuri generale: Urmare a adoptării, în anul 2003 a noului Cod de procedură penală, procedura de revizuire a fost reformată semnificativ și pusă la dispoziția ambelor părți. Exercițarea căilor extraordinare de atac poate fi demarată întru rectificarea erorilor de drept comise în cursul procedurii numai dacă o eroare fundamentală a afectat decizia judecătorească atacată, inclusiv o încălcare majoră a drepturilor și a libertăților garantate de Convenție, alte tratate internaționale și legislația internă. Datele statistice arată că, după modificările legislative, numărul cererilor de revizuire admise de Curtea Supremă de Justiție a scăzut semnificativ. Astfel, în anul 2010 acest număr a scăzut cu 50% față de anul 2009. În 2011, doar 8,1% din toate cererile de revizuire au fost admise, iar din acestea doar 2 cauze au fost trimise pentru rejudecare. Nicio hotărâre de achitare nu a fost anulată. O modificare ulterioară a Codului de procedură penală din 2014 prevedea că deciziile unui judecător de instrucție sunt irevocabile, cu excepția cazului în care acestea se referă la refuzul de a iniția, de a rezilia sau de a redeschide procedurile penale. Deciziile ulterioare pot fi atacate în fața Curții de Apel în termen de 15 zile de la data trimiterii. Deciziile judecătorului de instrucție nu pot fi atacate prin intermediul unei cereri de revizuire.

Urmare a acțiunilor întreprinse de Guvern și a raportului de acțiuni prezentat de către Agentul guvernamental, Comitetul de Miniștri a considerat măsurile întreprinse de autoritățile naționale ca fiind suficiente și a decis încetarea supravegherii cauzelor respective.

***Partidul Popular Creștin Democrat și alte 8 cauze* (28793/02)**

Reclamanții au invocat limitarea libertății lor de întrunire și asociere, garantată de Articolul 11 din Convenție, prin ingerința nejustificată în dreptul la întrunire pașnică prin impunerea de sancțiuni pentru desfășurarea de demonstrații (interzicerea temporară a unui partid politic în cazul

Partidului Popular Creștin Democrat), amendarea participanților la întrunirile organizate de partide politice (cauza *Solari*), precum și suprimarea demonstrației de către poliție și arestarea arbitrară a participanților în cazurile *Hyde Park și alții nr. 5 și 6* (Articolul 11 din Convenție).

Alte încălcări: arestul și detenția ilegală (Articolul 5 § 1)

Măsuri individuale: Satisfacția echitabilă cu titlu de prejudiciu moral a fost achitată. Interdicția temporară a activităților PPCD a fost anulată. Persoanele arestate au fost eliberate.

Măsuri generale: În februarie 2008 a fost adoptată o nouă lege privind organizarea și desfășurarea întrunirilor, potrivit căreia a fost anulată cerința de a obține o autorizație prealabilă pentru organizarea unui eveniment public. Organizatorii evenimentelor publice care implică mai mult de 50 de participanți sunt obligați să notifice autoritățile publice locale intenția lor cu cinci zile înainte de organizarea evenimentului, informând despre ora și locul desfășurării acestora. Procedurile aplicabile notificării întrunirilor publice spontane au fost simplificate. Administrația locală poate recomanda organizatorilor pentru desfășurarea pașnică a întrunirii doar o schimbare a locului și a timpului. Ora, locul sau forma poate fi schimbată doar printr-o hotărâre judecătorească în termen de trei zile, la cererea motivată a unei administrații locale. Motivele interzicerii sunt instigarea la ură, război, ură națională, rasială, etnică sau religioasă, discriminare publică sau violență sau securitatea națională sau integritatea teritorială a statului, comiterea infracțiunilor, încălcarea ordinii publice sau organizarea de revolte în masă, încălcarea moralității publice, a drepturilor și a libertăților altor persoane sau punerea în pericol a vieții și a sănătății acestora. Această hotărâre judecătorească poate fi atacată în termen de trei zile. Inițierea procedurilor judiciare de către administrația locală nu va suspenda dreptul de a organiza un eveniment public. În anul 2011, Curtea Supremă de Justiție a adoptat o decizie explicativă privind aplicarea de către instanțele naționale a Legii cu privire la întruniri și a altor legi conexe. Începând cu anul 2008, Primăria mun. Chișinău a primit 6865 de notificări, a propus modificări de timp și loc în 27 de cauze și a sesizat instanțele judecătorești în 11 cazuri. Au fost organizate evenimente de sensibilizare pentru ofițerii de poliție, judecători și procurori. Hotărârile au fost traduse, publicate și diseminate.

Măsurile generale privind arestarea ilegală și detenția au fost examinate în grupurile de cauze *Mușuc/Guțu/Brega*.

***Danalachi* (25664/09)**

Cauza se referă la protecția drepturilor în perioada de detenție, iar detenția a fost declarată ilegală din cauza întârzierii eliberării, după ce instanța de apel a anulat hotărârea primei instanțe prin care a fost dispusă reținerea (Articolul 5 § 1 din Convenție). În prezenta cauză, Comitetul de Miniștri a remarcat faptul că încălcarea s-a produs urmare a unui incident izolat și a decis că nu sunt necesare alte măsuri cu caracter general. Prin urmare, Comitetul de Miniștri a decis încetarea supravegherii în această cauză.

***Eremia și alte 2 cauze* (3564/11)**

Reclamantii au invocat discriminarea pe criteriu de gen și protecția împotriva maltratării, invocând lipsa acțiunilor din partea autorităților de a oferi protecția împotriva violenței domestice și atitudinea lor discriminatorie față de victime bazată de gen (Articolele 8 și 14 coroborate cu Articolul 3 din Convenție).

Alte încălcări: lipsa întreprinderii unor măsuri adecvate în vederea protecției celor două fiice minore ale reclamantei de atacurile violente ale tatălui lor asupra mamei (Articolul 8 din Convenție).

Măsuri individuale: Satisfacția echitabilă acordată de Curtea Europeană a fost achitată. Autoritățile locale, poliția și serviciile sociale au efectuat vizite periodice în locuințele reclamantelor și au stabilit un plan de supraveghere continuă pentru siguranța acestora. Nu au existat noi episoade de violență față de reclamante.

Măsuri generale: Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale continuă să implementeze o politică generală de reducere a violenței domestice prin intermediul unui mecanism național de prevenire. Ministerul a elaborat modificări relevante a 11 acte legislative și administrative, care permit o urmărire eficientă a violenței domestice: posibilitatea ca organul de poliție, sub supraveghere judiciară, să emită ordine în caz de amenințare imediată și alte urgențe, contribuții sociale suplimentare pentru victime, acordarea asistenței juridice pentru victime, dreptul victimei de a solicita despăgubiri pentru vătămări corporale grave sau daune asupra sănătății de la agresor sau autoritățile statului, crearea unei pagini web susținută de stat cu privire la violența în familie, organizarea de formare periodică pentru servicii de asistență de urgență și consiliere gratuită. În mai 2013, Curtea Supremă de Justiție a adoptat o recomandare privind măsurile de protecție și măsurile interimare urgente pentru victimele violenței în familie. Pentru a schimba percepția populației privind violența domestică și pentru a spori nivelul de cunoaștere a legislației în acest domeniu, sunt organizate campanii de sensibilizare periodică.

Urmare a acțiunilor întreprinse de către Guvern și a raportului de acțiuni prezentat, Comitetul de Miniștri a considerat măsurile întreprinse de autoritățile naționale ca fiind suficiente și a decis încetarea supravegherii cauzelor respective.

G.B. și R.B. (16761/09) și Otgon (22743/07)

Protecția vieții private și a vieții de familie a fost vizată în două cauze distincte. Prima se referă la ingerința disproporționată din cauza sumei insuficiente a compensațiilor acordate de instanțele naționale pentru sterilizarea medicală efectuată fără permisiunea reclamantei în decursul unei operații cezariene, în timp ce violarea în a doua cauză a fost determinată de consumul de apă contaminată furnizată de o companie de stat (Articolul 8 din Convenție).

Măsuri individuale: Satisfacția echitabilă a fost achitată și nu este necesară redeschiderea procedurii interne, deoarece despăgubirea insuficientă acordată de instanțele naționale este compensată de satisfacția echitabilă acordată de CtEDO.

Măsuri generale: Potrivit Recomandării nr. 6 din 1 noiembrie 2012, Curtea Supremă de Justiție încurajează instanțele naționale să aplice direct jurisprudența CtEDO în soluționarea cauzelor legate de plata despăgubirilor pentru prejudiciul moral și să se asigure că valoarea lor este proporțională în conformitate cu jurisprudența CtEDO în cauze similare.

În anul 2017 au fost prezentate rapoarte de acțiuni Comitetului de Miniștri. În cauza *Otgon*, urmare a prezentării raportului de acțiuni, având în vedere măsurile întreprinse și faptul că acesta a fost un caz izolat, CM a încetat supravegherea acesteia.

Conev (28431/08)

Reclamanta a invocat condiții precare de detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, lipsa asistenței medicale adecvate, precum și lipsa unui remediu intern efectiv în acest sens (Articolele 3 și 13 din Convenție).

Măsuri individuale: A fost achitată satisfacția echitabilă. Reclamanta a fost transferată în Penitenciarul nr. 7 pentru femei din localitatea Rusca. Supravegherea în această cauză a fost încetată.

Radu (50073/07)

Reclamanta a invocat încălcarea dreptului la protecția vieții private din cauza violării dreptului ei la nedivulgarea informațiilor de natură medicală de către o instituție medicală către angajator, inclusiv detalii medicale privind gravitatea reclamantei, starea sa de sănătate și tratamentul administrat, fapt petrecut contrar interdicției prevăzute de legislația internă de a divulga astfel de informații (Articolul 8 din Convenție).

Măsuri individuale: Satisfacția echitabilă a fost achitată. Documentele medicale în cauză au fost distruse de către angajator.

Măsuri generale: O nouă lege privind protecția datelor cu caracter personal din 2012 stabilește norme și proceduri clare pentru protecția și gestionarea datelor cu caracter personal sub supravegherea Centrului pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal. Această lege a fost adoptată în contextul Convenției pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea automată a datelor cu caracter personal din 1981 și a Protocolului adițional la aceasta din 2001, precum și a Directivei 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 1995 privind protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date. Instrucțiunile au fost emise de Ministerul Sănătății tuturor instituțiilor medicale. Hotărârea a fost publicată și diseminată, fiind utilizată în activitățile de instruire de către Institutul Național al Justiției.

Urmare a acțiunilor întreprinse de către Guvern și a raportului de acțiuni prezentat, Comitetul de Miniștri a considerat măsurile întreprinse de autoritățile naționale ca fiind suficiente și a decis încetarea supravegherii cauzei respective.

Savca (17963/08)

Reclamantul a invocat în fața Curții Europene condițiile materiale precare de detenție și supraaglomerarea în Penitenciarul nr. 13 din mun. Chișinău, precum și că detenția sa preventivă a fost ilegală. De asemenea, reclamantul s-a plâns de durata detenției preventive (Articolele 3 și 5 § 1 din Convenție).

Măsuri individuale: Satisfacția echitabilă acordată de Curtea Europeană a fost achitată, iar reclamantul a fost eliberat din detenție.

Măsuri generale: în scopul uniformizării prevederilor Codului de procedură penală cu constatările din Hotărârea nr. 3 din 23 februarie 2016 a Curții Constituționale (privind termenul arestului), la 26 mai 2016 Parlamentul Republicii Moldova a operat modificări legislative în articolul 186 din Codul de procedură penală, care actualmente prevede că arestul preventiv poate fi aplicat pentru o durată totală de cel mult 12 luni, care include atât etapa urmăririi penale, cât și etapa judiciară, până la emiterea încheierii judecătorești prin care persoana este eliberată din arest sau momentul pronunțării sentinței de către instanța de fond. Mandatul de arest se eliberează pentru un termen de până la 30 de zile, iar fiecare prelungire a duratei arestării preventive nu poate depăși 30 de zile, atât la etapa urmăririi penale, cât și la etapa judecării cauzei. Dispozițiile legislative anterioare permițând extinderea termenului de reținere mai mult de 12 luni pentru cazuri excepționale au fost excluse.

Urmare a acțiunilor întreprinse de către Guvern și a raportului de acțiuni prezentat, Comitetul de Miniștri a considerat măsurile întreprinse de autoritățile naționale ca fiind suficiente și a decis încetarea supravegherii cauzei respective.

Ziaunys (42416/06)

Încălcarea dreptul reclamantului la respectarea proprietății sale a fost cauzată de deposedarea în mod ilegal de bunurile sale (confiscarea bancnotelor emise de „autoritățile rmn”), contrar exigențelor Articolului 1 din Protocolului nr. 1 la Convenție.

Măsuri individuale: Satisfacția echitabilă a fost achitată. Bancnotele confiscate au fost returnate reclamantului, care le-a scos din țară.

Această cauză este una izolată. Comitetul de Miniștri a considerat măsurile întreprinse ca fiind suficiente și a decis încetarea supravegherii cauzei respective.

De asemenea, trebuie menționat faptul că în anul 2017 Comitetul de Miniștri a încetat supravegherea în cauzele în care a fost semnat un acord de reglementare amiabilă (cauzele *Stîngaci v. Republica Moldova*, *Enachi v. Republica Moldova*).

Stîngaci (62542/09)

Invocând Articolul 6 § 1 din Convenție, reclamanta s-a plâns de lipsa unei decizii motivate la nivel național, adoptate în cadrul unui proces intentat contra Ministerului Afacerilor Externe și a Integrării Europene (MAEIE). Reclamanta a solicitat, în particular, în fața instanțelor de judecată anularea ordinului prin care fusese concediată din serviciul diplomatic. La 21 ianuarie 2016, Curtea a recepționat declarațiile de reglementare amiabilă a cauzei, semnate de părți. În aceste declarații Guvernul Republicii Moldova, pe de o parte, s-a angajat să anuleze deciziile privind concedierea reclamantei și reîncadrarea ei în funcția ocupată anterior și, pe de altă parte, reclamanta a renunțat la orice pretenție contra Republicii Moldova în legătură cu faptele prezentei cauze.

Potrivit scrisorii MAEIE din 5 mai 2017, Agentul Guvernamental a fost informat că la 15 decembrie 2016 MAEIE a emis un ordin privind executarea acordului de reglementare amiabilă în cauza *Stîngaci v. Republica Moldova*. Potrivit pct. 5 al ordinului menționat, reclamanta a fost restabilită în cadrul Serviciului diplomatic.

Enachi (4797/15)

Reclamanta a invocat încălcarea Articolului 5 §§ 1 și 3 din Convenție pe motivul detenției sale ilegale și lipsa motivelor relevante și suficiente pentru a dispune prelungirea arestului său preventiv.

Astfel, Curtea, luând act de acordul de soluționare amiabilă a cauzei ce a fost încheiat între Guvern și reclamantă, potrivit căruia Guvernul s-a angajat să achite acesteia suma de 12000 de euro cu titlu de prejudiciu material, moral, costuri și cheltuieli, în schimbul retragerii tuturor pretențiilor înaintate față de Republica Moldova, cu referire la faptele ce au dus la apariția acestei cereri, a considerat că s-a ținut cont de respectarea drepturilor omului, precum sunt garantate în Convenție și protocoalele sale adiționale. Prin urmare, a decis în unanimitate radierea cauzei de pe rol, potrivit Articolului 39 al Convenției.

IV. CONCLUZII

Comparativ cu anii precedenți, în perioada anului 2017 s-au înregistrat progrese importante în partea ce ține de măsurile întreprinse în vederea asigurării executării hotărârilor Curții Europene, achitării în termen a sumelor privind satisfacția echitabilă acordată de CtEDO, sporirii gradului de implicare a autorităților relevante în procesul de executare, precum și modificării cadrului normativ în vederea umanizării politicii penale.

Trebuie enunțat faptul că în perioada anului 2017 instituția Agentului guvernamental s-a remarcat prin faptul că urmare a elaborării și prezentării de către acesta a rapoartelor de acțiuni privind măsurile întreprinse de către autoritățile naționale, Comitetul de Miniștri a încetat prin rezoluții finale supravegherea a **26 cauze** în privința Republicii Moldova, ceea ce constituie o creștere esențială, în comparație cu anii precedenți, a numărului de cauze scoase de sub supravegherea Comitetului de Miniștri.

Măsurile de ordin general reprezintă cea mai mare dificultate în procesul de executare, deoarece presupun unele măsuri complexe, deseori de durată, care sunt menite să pună capăt încălcărilor curente identificate de Curte sau să preîntâmpine apariția unor încălcări similare urmare a modificării cadrului normativ și a practicii judiciare, astfel încât acestea să fie compatibile cu standardele stabilite de Convenție. Din aceste considerente, sarcina executării măsurilor de ordin general cade pe seama mai multor autorități și impune adoptarea de strategii, planuri și acțiuni pe un termen lung, unele dintre care necesită o voință politică și o atenție sporită din partea Guvernului.